

2017, *dietari d'un any convuls*, el text del germà gran editat per l'editorial Gavarres, amb el qual inicia una nova col·lecció, és un cant elegíac a un món que es difumina: el món rural, uns amics peculiars, una llengua (la catalana) que sembla boquejar com un peix fora de l'aigua, un procés com un *coitus interruptus*... Dos mons literaris diferents amb una mateixa denominació d'origen.

Algú ho ha de preguntar | «Hola, uncle. Te vull fer una pregunta, tu que tant saps del safareig banyolí. Hem vist un munt de gent amb bicicletes pel puig de Sant Martí i molts animadors que no guarden les distàncies i que no sempre porten mascaretes. Hem patit el caos circulatori pel tancament del poble per la Volta a Catalunya. Hem vist competicions a l'estany i gent a vessar a la Draga. I ho hem vist mentre les dades sobre la COVID-19 no eren de les millors del país. També hem sabut que la Regió Sanitària de Girona ha decidit estendre la campanya de vacunació en seixanta-tres espais cedits per ajuntaments, externs als CAP. És cert que d'aquests seixanta-tres, la comarca només n'ofereix un, el claustre del monestir (a diferència dels sis que ofereix el Ripollès, amb menys habitants), i deixa sense usar l'embalum que han muntat a la plaça de Catalunya? Et sembla que t'ho podria explicar algú com és que som tan generosos amb l'esport i tan mesquins amb els espais per a la vacunació?»

EL RIPOLLÈS

Text i foto > EUSEBI PUIGDEMUNT

Esglésies en tres dimensions
Aquesta crònica comença amb un esdeveniment cultural que abraça tot el Ripollès i que permetrà visitar virtualment, per mitjà de fotografies de 360° en 3D, vint-i-dues esglésies romàniques escampades per la comarca, gràcies a un projecte coliderat per la Diputació de Girona i l'Agència de Desenvolupament del Ripollès i subvencionat amb fons europeus (FEDER). Les imatges de cada església s'acompanyaran d'una explicació, que es podrà descarregar per mitjà d'un codi QR. El projecte, que serà una rea-

litat aquest estiu, durà per títol «Visita virtual amb un recorregut en 3D per vint-i-dues esglésies del Ripollès». Val a dir que aquesta mateixa modalitat ja s'està duent a terme de manera bastant satisfactòria al Museu Etnogràfic de Ripoll.

Un altre projecte d'abast comarcal (en aquest cas seria més exacte dir *supracomarcal*, ja que inclou també les comarques de la Garrotxa i de l'Alt Empordà) és el del «País d'art i d'història de les valls del Tec i del Ter», al qual s'ha sumat recentment la població de Surroca-Ogassa per potenciar el patrimoni referit al seu passat miner. Aquesta associació cultural compta amb un total de quaranta-quatre pobles, entre els quals hi ha tots els de la vall de Camprodon més Sant Joan de les Abadesses. Cal recordar que l'esmentat projecte va néixer per reforçar lligams entre els pobles i les comarques del nord i del sud dels Pirineus.

Pel que fa al patrimoni immaterial de la comarca, en alguns dels seus pobles s'ha pogut tornar a sentir el so de les velles matraques, uns aparells circulars que substituïen les campanes el Divendres Sant i que es feien giravoltar per fer repicar els martellets i les plaques de fusta, que emetien un so molt particular... A la vila de les Abadesses en deien, quan sonaven, «matar jueus».

Altres fets que de pic o de palada tenen relació amb el patrimoni històricocultural del Ripollès són els següents: a Camprodon s'ha presentat el projecte «Camins de batalles: episodis del patrimoni militar», impulsat per la Mancomunitat Intercomarcal de la Vall de Camprodon amb la col·laboració de l'ACPAD, en què es recreen diferents episodis viscuts a la vall, com ara el setge de la fam del castell de Rocabrúna, la batalla de Camprodon a les planes de Llanars o els viaranys de retirada de la Guerra Civil. Sense moure'ns de Camprodon, cal dir que el Festival Microclima ha tornat a ser present als diferents nuclis de la vila els cinc dissabtes del mes de maig.

>> Capella de Santa Cecília de Molló.

Cinema i exili | De Ribes de Freser, hi ha dos esdeveniments que cal citar. El primer és la presentació de la vuitena edició del festival de cinema Gollut, que tindrà lloc els mesos d'estiu i que està dedicat a les velles sales de cinema. Està previst que els directors i productors expliquin les obres presentades al certamen i que s'hi podran veure. El segon esdeveniment és l'exposició dedicada a l'exili de Pompeu Fabra a Prades, «El seu exili en terra catalana entre famílies i amics», que es pot visitar al Casal de Cultura de la mateixa població i que consta de diferents panells amb textos i fotografies d'entre els anys 1939 i 1948, l'època més dura i difícil per a Pompeu Fabra. Sense deixar l'àmbit expositiu, a Campdevànol i a Camprodon s'han fet sengles mostres de les seves processons, ja que la pandèmia hi ha impedit, un any més, les desfilades que els són pròpies. A Camprodon, la processó dels Sants Misteris (que compta amb més de dos-cents anys d'història) s'ha pogut veure i seguir en diferit, i a Campdevànol, la processó vivent s'ha reinventat mitjançant una exposició, a l'església parroquial, amb maquetes dels diferents passos que la componen i l'actuació de la banda dels armats.

Per acabar, dos actes també estretament relacionats amb la vida cultural i patrimonial de la comarca: a la petita vila de Molló, s'ha arribat a un acord amb el bisbat de Vic pel qual l'Ajuntament podrà utilitzar la capella de Santa Cecília per fer-hi activitats culturals. A la ciutat de Ripoll, s'han commemorat els més de tres-cents cinquanta anys d'història de l'arqueta de les relíquies del seu patró, sant Eudald, una peça obrada l'any 1670 pel taller Figuerola d'Olot.

LA SELVA

Text > JOAN DOMÈNECH

Maçanet de la Selva: la Pista Jordi
L'Ajuntament acaba de declarar aquesta instal·lació municipal Bé Cultural d'Interès Local (BCIL). A primera vista sorprèn, perquè aquesta denominació, que implica la corresponent protecció, sol recaure, en general, sobre edificis de caràcter monumental. En la història de Maçanet, però,

cròniques

la Pista Jardí té un carisma especial, perquè respon a l'esforç de la gent del poble, que, l'any 1949, va construir, amb prestacions personals, un espai d'esbarjo i de trobada que ha servit per a múltiples activitats. Ara hi ha altres centres culturals on es pot diversificar l'oferta, però la Pista Jardí, amb les seves arcades, constitueix un exponent de la iniciativa popular en el moment previ al desplegament urbà i social de la vila. La instal·lació necessita alguna restauració i reforma per seguir essent un dels espais distintius del municipi. La declaració de BCIL és el pas previ per a la futura actuació.

>> La Pista Jardí de Maçanet de la Selva.
(Foto: AJUNTAMENT DE MAÇANET DE LA SELVA)

Lloret: el camí de ronda | De cara al turisme que ens visita i també per al gaudi dels mateixos lloretencs, les autoritats municipals han procurat anar estenent el camí de ronda pel perímetre costaner, tant cap a llevant (arriba quasi a Canyelles) com cap a ponent (almenys fins a la platja de Fenals). Hi ha algun punt conflictiu, per les reticències dels propietaris (finca del costat del castell de Sant Joan, a tocar Fenals; Can Joncadella, del cantó de Tossa), però, en general, l'Ajuntament fa esforços per anar trobant solucions i, en alguns casos, compra fins i tot l'espai corresponent per poder adaptar-hi l'esmentat camí. En aquest sentit, darrerament ha comprat 1.313,44 m² de la finca de Cala Banys i de la del costat que arriba al castell de Sant Joan, i es preveu declarar paisatge a protegir i bé d'interès local el bar, els jardins i la zona de Cala Banys adjunta.

Blanes: la revista de l'arxiu | El número 23 de la revista *Blanda*, fundada el 1998, ofereix el seu contingut en dos blocs. En el primer, titulat «Re-

cerques», hi figura un estudi de Toni Ginot que, a partir de dos capbreus del segle XV, mostra la importància que per a la subsistència dels pescadors locals tenia disposar d'un hort per al seu autoconsum i demostra que la pesca no implicava una dedicació exclusiva. Pep Vila descobreix una faceta lírica del polític i empresari viticultor Agustí Vilaret i Cendrich (1820-1903) exhumant el poema *La Verge del Vilar* (1889). Sara Vila divulga la passió per la cultura de l'empresari metal·lúrgic Fernando Riviere de Caralt (1904-1992), creador a Blanes del jardí botànic Pinya de Rosa. La professora Àngela Sagrera parla dels primers cinquanta anys de l'institut Sa Palomera. En el segon bloc, «Biografies», Pau Pallarès evoca una botiga centenària: Can Borràs. L'escriptora Maria Aladern publica una mena d'autobiografia, i Víctor Pinto explica la seva trajectòria des que va arribar a Blanes procedent de Villaverde de Chiquita (León). Tanca el número el noticiari de l'arxiu (ingressos, feina feta i bibliografia blanenca recent).

GIRONINS A L'EXTERIOR

Text > MARTA PASCUAL JUANOLA,
resident a Perth (Austràlia)

Fa sis anys que visc a Perth, on treballa en un mitjà digital com a periodista, productora i fotògrafa. En graduar-me en periodisme a la UAB, vaig anar a la capital d'Austràlia Occidental a fer pràctiques en un diari minúscul i independent d'una ciutat portuària on centenars d'immigrants italians ha-

vien començat una nova vida després de la Primera Guerra Mundial. En el meu cas, va ser un intent desesperat de fugir de la realitat de la indústria dels mitjans de comunicació a Catalunya.

Vaig aterrar a Perth al bell mig de l'hivern australià, una època plujosa i trista que no figura en els tríptics de les agències turístiques, on s'ensenyen imatges de platges de sorra blanca infinites i gent fent surf sota un sol inclement. Dues setmanes després d'aterrar, vaig començar tres mesos de pràctiques no remunerades. Al cap d'uns mesos em van oferir una vacant al diari, però poc després, amb una muntanya de deutes al damunt, el propietari va acomiadar mitja plantilla. Per sort, havia enviat curriculumus a altres mitjans, i quaranta-vuit hores després que em fessin fora vaig rebre la trucada d'un diari local a una hora de Perth. Al *Mandurah Mail* hi vaig aprendre tot el que sé sobre el país i el periodisme. Hi cobria de tot, des de

política fins a incendis i atacs de tauró, i vaig tenir la sort de ser guardonada en premis de fotografia estatals i nacionals. Després d'un any i mig sabàtic durant el qual vaig viatjar des de Bali (a Indonèsia) fins a Barcelona sense agafar avions, vaig tornar a Austràlia a principis del 2019 i vaig treballar com a productora d'un programa radiofònic de política estatal. Poc després em van oferir una plaça a *WAtoday*, un mitjà digital d'abast estatal especialitzat en notícies de profunditat, on treballa actualment.

El 2020 va ser un any difícil, marcat pels incendis del Black Summer a la costa est i per la crisi econòmica causada per la pandèmia. Però a Perth vam tenir la sort de sortir-ne ben parats. Austràlia és una nació de contrastos, on la riquesa d'alguns se superposa a la pobresa dels altres. Tanmateix, és una terra de bellesa infinita i intemporal, de gent afable i d'una diversitat inimaginable que m'ha rebut amb els braços oberts des del primer dia.

